

PRAVILA STUDIRANJA
ZA TREĆI CIKLUS STUDIJA
NA
UNIVERZITETU U SARAJEVU

Sarajevo, maj 2009. godine

Na osnovu člana 5. stav 1. alineja 3. i člana 16. stav 2. alineja 3. Okvirnog zakona o visokom obrazovanju u Bosni i Hercegovini („Sl. glasnik BiH“, br. 59/07) i člana 56. stav 1. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo („Sl. novine Kantona Sarajevo“, br.43/08), Senat Univerziteta je na 6. sjednici održanoj 29. 04. 2009. godine donio, a Upravni odbor Univerziteta u Sarajevu na 29. sjednici održanoj 11. 05. 2009. godine, odobrio

PRAVILA STUDIRANJA ZA TREĆI CIKLUS STUDIJA NA UNIVERZITETU U SARAJEVU

I. OPĆE ODREDBE

Član 1.

Pravilima studiranja trećeg ciklusa studija Univerziteta u Sarajevu (u daljem tekstu: Pravila) se uređuje organizacija i izvođenje trećeg ciklusa studija, upis na studij trećeg ciklusa, način provođenja ispita i istraživačkog rada, postupak prijave i odbrane doktorske disertacije, postupak promocije doktora nauka, kao i druga pitanja od značaja za realizaciju studija za sticanje naučnog zvanja doktora nauka/umjetnosti na Univerzitetu u Sarajevu (u daljem tekstu: Univerzitet).

Član 2.

Trećim ciklusom studija smatra se svaki studijski program koji daje pravo na sticanje diplome akademske titule i naučnog zvanja doktora nauka ili zvanja doktora umjetnosti za određenu oblast, u skladu sa Zakonom, ovim pravilima i Pravilnikom o korištenju akademskih titula i sticanju naučnih i stručnih zvanja na visokoškolskim ustanovama u Kantonu Sarajevo.

Član 3.

Nakon završetka trećeg ciklusa studija student:

- pokazuje sposobnost samostalnog istraživačkog rada u oblasti studija, te samostalnost primjene vještina i metoda istraživanja u svojoj oblasti;
- pokazuje sposobnost sintetiziranja, eksplikacije, oblikovanja, primjenjivanja, dizajniranja, implementacije i prihvatanja procesa zasnovanih na nauci i umjetnosti;
- originalnim istraživanjem doprinosi proširenju granica znanja naučnim/umjetničkim radom, čiji neki dijelovi zaslužuju objavu u domaćim i međunarodno referentnim publikacijama;
- sposoban je za kritičku analizu, evaluaciju i sintezu novih i kompleksnih ideja;
- promovira, u akademskom i profesionalnom kontekstu, tehnološki, društveni ili kulturni napredak u društvu zasnovanom na znanju.

II. ORGANIZACIJA TREĆEG CIKLUSA STUDIJA

Organizator/nositelj studija

Član 4.

Visokoškolska ustanova-organizaciona jedinica (u daljem tekstu: organizator/nositelj studija), organizuje i izvodi treći ciklus studija iz naučnih/umjetničkih oblasti za koji je akreditovan/a.

Za organizaciju studija iz prethodnog stava, saglasnost daje Senat Univerziteta.

Član 5.

Organizator/nositelj studija pokreće inicijativu i utvrđuje prijedlog za organiziranje studija trećeg ciklusa.

Prijedlog za organiziranje studija obavezno sadrži:

- elaborat za pokretanje studijskog programa;
- vrstu i naziv studija;
- nastavni plan i program studija;
- popis svih modula sa nosiocima nastave i brojem (E)CTS studijskih bodova;
- kapacitet organizatora (mjesto izvođenja studijskog programa, podaci o prostoru i opremi), te broj mogućih kandidata;
- ime i akademske reference odgovorne osobe i svih drugih osoba angažovanih u realizaciji studija;
- uvjete, nivo i vrstu/oblast obrazovanja kandidata koji mogu upisati studij;
- procjenu troškova studija i upisnine;
- zvanje koje se dodjeljuje okončanjem studija.

Prijedlog za organiziranje studija dostavlja se Senatu Univerziteta na saglasnost.

Član 6.

Senat Univerziteta utvrđuje opravdanost pokretanja studija, nastavni plan i program i donosi odluku o davanju saglasnosti za izvođenje studija trećeg ciklusa.

Član 7.

Organizaciona jedinica može organizirati interdisciplinarne i multidisciplinarne studije trećeg ciklusa za sticanje naučnog zvanja doktora nauka ili zvanja doktora umjetnosti.

Nastavni plan i program multidisciplinarnog studija odobrava Senat Univerziteta na prijedlog nastavno-naučnog/nastavno-umjetničkog vijeća organizacionih jedinica (u daljem tekstu: Vijeće organizacionih jedinica) i to onih organizacionih jedinica koje su matične za naučne/umjetničke oblasti obuhvaćene interdisciplinarnim studijem trećeg ciklusa, odnosno onih koji će izvoditi doktorski studij.

Senat će odrediti organizacionu jedinicu koja će biti nosilac organizacije interdisciplinarnog studija trećeg ciklusa na temelju matičnih oblasti.

Međusobna prava i obaveze učesnika u izvođenju studija kao i sva ostala pitanja koja se odnose na organizaciju studijskog programa, upis, oblast iz koje se stiče akademsko zvanje i diploma, te mobilnost studenata, utvrđuju se posebnim ugovorom, za čije zaključivanje prethodnu saglasnost daje Senat Univerziteta.

U slučaju nemogućnosti realizacije obaveza iz ugovora, Univerzitet donosi odgovarajuću odluku koja je obavezujuća za sve učesnike.

Član 8.

Organizator/nositelj studija može organizirati studij trećeg ciklusa sa drugim akreditiranim univerzitetom/fakultetima ili naučnim institutom na međunarodnom nivou, o čemu prethodnu saglasnost daje Senat Univerziteta.

Na nastavni plan i program studija iz stava 1. ovog člana, pribavlja se saglasnost nadležnih tijela Univerziteta i svih organizatora studija.

Međusobna prava i obaveze učesnika u programu trećeg ciklusa utvrđuju se shodno članu 7. stav 4. ovih pravila.

Vijeće doktorskog studija

Član 9.

Vijeće doktorskog studija upravlja trećim ciklusom studija (u daljem: tekstu Vijeće studija).

Vijeće organizacione jedinice imenuje Vijeće studija, ako se studij izvodi na organizacionoj jedinici.

Vijeće studija sačinjavaju svi nositelji nastavnog i istraživačkog procesa na trećem ciklusu studija, uključujući prodekana za nastavu/naučnoistraživački/umjetničko-istraživački rad organizacione jedinice koja organizuje studij.

Predsjednik Vijeća studija je ujedno i rukovodilac Vijeća.

Predsjednika Vijeća studija, na prijedlog Vijeća organizacione jedinice, imenuje dekan organizacione jedinice iz reda nastavnika u zvanju redovnog profesora

U slučaju da studij trećeg ciklusa organizira više organizacionih jedinica, predsjednika Vijeća studija zajednički imenuju dekani tih organizacionih jedinica.

Vijeće studija rješava sva pitanja koja se odnose na organizaciju i tok studiranja, te predlaže odluke koje donose stručno tijelo Univerziteta i vijeća organizacionih jedinica, a u vezi su sa studijem (komisije i sl.).

Vijeće studija počinje sa radom najkasnije 90 dana prije početka nastave.

Organizacija i izvođenje studija

Član 10.

Na trećem ciklusu studija stiču se zvanja iz naučnih/umjetničkih oblasti studija kroz sudjelovanje u nastavi, naučnoistraživačkom i umjetničkom radu i samostalnom realizacijom naučnih/umjetničkih istraživanja.

Član 11.

Treći ciklus studija se sastoji iz:

1. Izbora naučne/umjetničke oblasti u okviru koje će se raditi doktorska disertacija i izbora mentora;
2. Definisanja studijskog programa, oblasti, podoblasti, discipline;
3. Pohađanja nastave i praćenje vrednovanja rezultata kroz utvrđene provjere znanja;
4. Prijave i prezentacije izabrane teme, pristupa i naučnog metoda doktorske disertacije/rada;
5. Naučnoistraživačkog i praktičnog rada na izradi doktorske disertacije;
6. Odbrane rezultata rada doktorske disertacije;

7. Javne odbrana doktorske disertacije;
8. Objavljivanja dijelova istraživanja u referentnim časopisima.

Član 12.

Studijski programi trećeg ciklusa studija podijeljeni su na studijske godine i semestre.

Studijski program trećeg ciklusa studija realizuje se kroz:

- a) nastavu,
- b) naučnoistraživački i umjetnički rad,
- c) izradu i odbranu doktorske disertacije.

Član 13.

Nastavni proces se izvodi kroz predavanja, seminare, konsultacije, te druge utvrđene oblike nastave.

Nastava se izvodi ukoliko na jednom predmetu ima tri ili više studenata.

Konsultativna (mentorska) nastava se obavezno izvodi ukoliko predmet sluša manje od tri studenta ili ako je ovakav vid nastave nužno organizirati zbog prirode (karaktera) studija.

Odluku o načinu izvođenja nastave koja će se organizovati donosi Vijeće studija.

Struktura studijskog programa

Član 14.

Nastavni program trećeg ciklusa studija čine:

- studijske oblasti, podoblasti i discipline,
- obavezni moduli/predmeti,
- izborni moduli/predmeti i
- istraživački, terenski i praktični rad.

Obavezni moduli/predmeti proširuju opća znanja studenata iz studijske oblasti u funkciji izabranog studijskog programa. Izborni moduli proširuju znanja studenata u izabranoj naučnoj/umjetničkoj oblasti.

Član 15.

Student je dužan položiti sve ispite i obaviti sve ostale provjere znanja.

Član 16.

Vijeće studija vodi računa o zastupljenosti pojedinih modula na način da osigura određeni procent obaveznih modula, što utvrđuje Vijeće studija.

Član 17.

Nastavni plan i program doktorskog studija sadrži opće i posebne uvjete koje student mora zadovoljiti za sticanje određenih znanja, i to:

1. prikaz modula/predmeta sistematiziranih prema:
  - studijskim godinama i semestrima
  - pripadnost modula/predmeta, obaveznim i izbornim;

2. nastavni sadržaj modula/predmeta;
3. broj (E)CTS studijskih bodova za svaki modul/predmet;
4. prikaz organizacije i oblika nastave: predavanja, seminari, istraživački, umjetnički, terenski i praktični rad;
5. prikaz uvjeta za pohađanje nastave, polaganje ispita i realizacije pojedinih obaveza studija i izrade doktorske disertacije;
6. prikaz strukture doktorske disertacije sa brojem (E)CTS studijskih bodova i planiranim terminima za početak i završetak njene izrade.

Vrednovanje rezultata rada tokom studija/(E)CTS studijski bodovi

Član 18.

Obim studijskog programa iznosi 60 (E)CTS studijskih bodova u jednoj studijskoj godini, odnosno 30 (E)CTS bodova u jednom semestru.

Studijski program trećeg ciklusa studija realizira se kombinovanjem utvrđenih oblika kontakt-sati nastave, te istraživačkog ili umjetničkog rada, koji se organizuju u skladu sa karakterom studijskog programa, odnosno utvrđivanjem predviđenog raspona ukupnog opterećenja u pojedinom semestru ili akademskoj godini studija.

Po pravilu, nastava se organizuje u I, II i III semestru studija, dok su IV, V i VI semestar studija predviđeni za izbor i definisanje uže oblasti ili discipline istraživanja ili umjetničkog realizovanja, istraživačke ili umjetničke teme, definisanje izrade okvirnog koncepta teme i njenu prijavu u vidu obrazloženog projekta doktorske disertacije, kao i prijavu, izradu i odbranu doktorske disertacije.

Član 19.

Nastava u I, II i III semestru se organizuje u rasponu od 12-20 kontakt-sati sedmično tokom 16 (15+1) sedmica nastave i konsultacija u skladu sa utvrđenim nastavnim planom i programom.

Naučnoistraživački i umjetnički rad, te sama izrada doktorske disertacije organizuju se u vidu ukupnog individualnog opterećenja studenta u rasponu od 640-800 sati po semestru.

Nastavni plan i program utvrđuje Vijeće studija a usvaja Vijeće organizacione jedinice, uz prethodno odobrenje Senata Univerziteta.

Član 20.

Doktorska disertacija se vrednuje u rasponu od 60 do 90 (E)CTS studijskih bodova.

Član 21.

Istraživački rad studenta vrednuje se u (E)CTS studijskim bodovima što se bliže uređuje planom i programom studija.

Način polaganja ispita i upis u narednu godinu

Član 22.

Ukupan broj (E)CTS studijskih bodova stiće se polaganjem ispita i istraživačkim radom.

Znanje, sposobnosti i vještine studenta, prate se i vrednuju tokom nastave, a konačna ocjena

se utvrđuje na ispitu.

Ispit se polaže nakon odslušanog predavanja, odnosno nakon svih izvršenih nastavnih obaveza propisanih nastavnim planom i programom studija.

Istraživački rad se vrednuje kroz svaku pojedinačnu aktivnost studenta utvrđenu ovim pravilima i nastavnim programom i one su izražene kroz (E)CTS studijske bodove.

Trajanje trećeg ciklusa studija

Član 23.

Treći ciklus studija traje tri studijske godine (šest semestara), odnosno obim studijskog programa ovih studija vrednuje se sa 180 (E)CTS studijskih bodova.

Studenti su dužni završiti studij u roku od 4 godine od dana upisa.

Rok iz prethodnog stava može se produžiti najduže za godinu dana, računajući od dana isteka Zakonom utvrđenog roka za predaju doktorske disertacije.

Ukoliko kandidat ne izvrši sve obaveze u roku utvrđenom ovim članom, postupak za sticanje naučnog stepena doktora nauka će se obustaviti rješenjem dekana, na prijedlog Vijeća studija, čime student gubi status studenta.

Kandidatu se rokovi utvrđeni ovim članom mogu produžiti ako postoje opravdani razlozi za produženje, o čemu odluku donosi Vijeće organizacione jedinice na prijedlog Vijeća studija.

III. UPIS NA TREĆI CIKLUS STUDIJA

Član 24.

Upis na treći ciklus studija vrši se na osnovu javnog konkursa koji objavljuje Univerzitet.

Upravni odbor Univerziteta, na prijedlog Senata Univerziteta, uz prethodno mišljenje Vijeća organizacione jedinice Univerziteta, utvrđuje broj studenata za upis na studijske programe trećeg ciklusa studija koje organizuje organizaciona jedinica Univerziteta.

Konkurs se objavljuje u dnevnom listu koji izlazi u BiH i na web stranici Univerziteta.

Konkurs za upis kandidata na treći ciklus studija obavezno sadrži podatke o:

- oblastima za koje se organizuje studij
- uvjetima koje mora ispunjavati kandidat
- minimalnom broju kandidata za koje će se organizirati studij
- spisak potrebne dokumentacije o ispunjavanju uvjeta
- rokove za upis.

Član 25.

Na konkurs se mogu prijaviti kandidati koji su stekli diplomu drugog ciklusa studija ili ekvivalenta (akadenskog zvanja magistra) iz odgovarajuće oblasti nauka/umjetnosti.

Kandidati koji konkurišu na studij iz umjetnosti moraju imati uspješnu umjetničku praksu odnosno referentne radove, što bliže utvrđuje Vijeće organizacione jedinice.

Član 26.

Kandidatima za upis koji su stekli titulu magistra nauka/magistra umjetnosti, prije uvođenja Bolonjskog sistema trocikličnog studija i iz oblasti koje su relevantne za oblast iz koje se organizuje studij trećeg ciklusa, priznaje se 60 (E)CTS studijskih bodova, a njihov status, odnosno prava i obaveze u nastavku studija, utvrđuje organizaciona jedinica Univerziteta posebnim aktom.

Preostali obim od 120 (E)CTS studijskih bodova ovi studenti trebaju steći u skladu sa ovim pravilima.

Član 27.

Pravo upisa na interdisciplinarnu ili multidisciplinarnu studijsku programe trećeg ciklusa imaju kandidati koji su ispunili uvjete iz prethodnog člana na jednom od studijskih programa drugog ciklusa koji su uključeni u realizaciju interdisciplinarnog ili multidisciplinarnog programa trećeg ciklusa studija.

Član 28.

Kandidat za upis dužan je podnijeti prijavu i priložiti dokumente predviđene konkursom.

U slučaju da je broj prijavljenih kandidata veći od broja određenog u konkursu, izbor kandidata koji su stekli pravo za upis vrši se na osnovu rezultata postignutih na drugom ciklusu studija i na osnovu naučnih/umjetničkih radova, ako su oni uvjet za upis, nakon provedenog postupka rangiranja.

Član 29.

Postupak rangiranja provodi Komisija za upis studenata, koju imenuje Vijeće studija iz reda nastavnika studija koji se organizuje.

Prijedlog rang liste dostavlja se stručnom tijelu organizatora/nositelja studija na konačno usvajanje.

Vijeće organizacione jedinice koja je nositelj studija dužno je dostaviti konačan izvještaj o rezultatima upisa studenata Senatu Univerziteta.

Član 30.

Kandidati sa istim uspjehom imaju pravo upisa pod jednakim uvjetima.

Rang lista se objavljuje na oglasnoj ploči i web stranici Univerziteta, odnosno organizacione jedinice Univerziteta.

Kandidat koji smatra da postupak rangiranja nije pravilno proveden, ima pravo prigovora stručnom tijelu organizatora/nositelja studija u roku od 48 sati od objavljivanja rang liste na oglasnoj ploči i web stranici, kao i pravo na uvid u dokumentaciju drugih kandidata.

Odluka po prigovoru iz stava 3. ovog člana mora se donijeti u roku od 48 od podnošenja prigovora. Odluka se saopćava podnosiocu prigovora i objavljuje na oglasnoj ploči i web stranici organizatora/nositelja studija.

Član 31.

Kandidat je ostvario pravo na upis ukoliko se nalazi na rang listi do broja koji je konkursom predviđen za upis.

Kandidat koji je ostvario pravo na upis, a u predviđenom roku nije izvršio upis, gubi to pravo, a umjesto njega pravo na upis stiče sljedeći kvalifikovani kandidat na rang listi.

Član 32.

Student zaključuje sa Univerzitetom ugovor o studiranju, kojim se bliže utvrđuju njihova međusobna prava i obaveze i visina školarine.

Član 33.

Strani državljani imaju pravo upisa na studij trećeg ciklusa pod jednakim uvjetima kao i državljani Bosne i Hercegovine, uz prethodnu nostrifikaciju diplome ranije završenog ciklusa studija.

IV. PRIJAVA I ODBRANA DOKTORSKE DISERTACIJE/RADA

Izbor uže naučne/umjetničke oblasti i odbrana projekta

Član 34.

Student početkom II semestra studija bira oblast istraživačke/umjetničke teme i akademskog savjetnika iz reda izabranih nastavnika angažovanih na realizaciji studija, s kojim u toku semestra može definirati užu oblast doktorske teze i okvirni koncept teme, te bira odgovarajuću grupu izbornih modula/predmeta

Član 35.

U toku III semestra studija student prijavljuje prijedlog teme doktorske disertacije (projekta) Vijeću studija u kojem će navesti pristup, metode i očekivane rezultate.

Vijeće studija obrazuje Komisiju koja razmatra prihvatljivost prijedloga teme i određuje nastavnika (supervizora) koji će usmjeravati studenta kod pripreme projekta doktorske disertacije. Student je dužan da do početka IV semestra izradi i pristupi odbrani projekta.

Projekt se brani pred Komisijom od najmanje tri člana koju obrazuje Vijeće studija, a jedan od članova je eventualni mentor pri izradi doktorata.

Član 36.

Komisija sačinjava izvještaj o odbrani projekta i dostavlja ga Vijeću studija.

Na osnovu pozitivnog izvještaja Komisije i odluke Vijeća studija, student može prijaviti temu doktorske disertacije.

Prijava teme doktorske disertacije/rada

Član 37.

Prijava teme doktorske disertacije treba da sadrži:

- biografiju kandidata,

- radni naslov teze,
- uži istraživački domen,
- metodološki pristup,
- ciljeve,
- detaljan pregled stanja u oblasti istraživanja u kojoj je tema definisana i
- očekivane rezultate i naučno-stručni i umjetnički doprinos.

Član 38.

Doktorska disertacija iz oblasti umjetnosti sastoji se od:

- umjetničkog djela ili izvedbe kod izvođačke umjetnosti (u daljem tekstu: umjetnički projekt) i
- pismenog teorijskog rada kojim se elaborira proces nastanka, pretpostavljenih ciljeva i rezultata umjetničkog projekta.

Umjetnički projekt mora biti visokog kvaliteta i ostvaren adekvatnim umjetničkim postupcima i sredstvima kojima se dokazuje uspješno vladanje umjetničkim tehnikama i mora biti vrijedno javnog izvođenja, izlaganja ili objavljivanja.

Pismeni rad/teza mora potvrditi kandidatovu sposobnost korištenja i razumijevanja odgovarajućih istraživačkih metoda i mora dati tumačenje doktorskog projekta u teorijskom i kritičkom kontekstu.

Član 39.

Na osnovu podnesene prijave Vijeće organizacione jedinice Univerziteta predlaže Senatu Univerziteta sastav komisije za ocjenu podobnosti teme doktorske disertacije i kandidata.

Komisija iz stava 1. ovog člana ima, po pravilu, predsjednika i članove naučne, odnosno umjetničke komisije. Jedan od članova Komisije je i mentor.

Mentor

Član 40.

Mentor se određuje iz reda vanrednih i redovnih profesora, članova akademije nauka, te osoba u zvanju profesor emeritus iz uže naučne/umjetničke oblasti doktorske disertacije.

Za doktorsku disertaciju iz oblasti umjetnosti biraju se dva mentora: mentor za umjetnički projekt i mentor za doktorski rad kao dio doktorske disertacije.

Mentor na umjetničkom projektu je nastavnik u nastavno-umjetničkom zvanju redovnog profesora, a mentor za pisani dio rada određuje se prema kriterijima iz stava 2. ovog člana.

Mentor za izradu doktorske disertacije dužan je da pomaže studentu pri izboru metoda naučnoistraživačkog /umjetničko-istraživačkog rada, literature, pripremi strukture rada, kao i da mu pruža drugu stručnu pomoć.

Prijava doktorske disertacije

Član 41.

Student stiče pravo da prijavi izrađenu radnu verziju projekta doktorske disertacije Vijeću organizacione jedinice, najkasnije do kraja V semestra na osnovu pribavljenog pozitivnog

mišljenja mentora i Vijeća studija.

Član 42.

Radna verzija projekta doktorske disertacije treba biti korektno jezički, stilski i tehnički oblikovana u skladu sa savremenim postupcima, tehnikom i tehnologijom izrade publikacija u oblasti naučnog, stručnog, odnosno umjetničkog rada.

Pravilnik o tehničkom izgledu, jeziku na kojem može biti napisana i obradi doktorske disertacije donosi Senat Univerziteta.

Član 43.

Nakon prijema radne verzije projekta doktorske disertacije Univerzitet, odnosno Vijeće organizacione jedinice Univerziteta, predlaže Senatu Univerziteta Komisiju za ocjenu doktorske disertacije.

Komisija iz stava 1. ovog člana ima do pet članova. Članovi Komisije moraju biti iz naučne/umjetničke oblasti iz koje se brani doktorska disertacija.

Kod umjetničkih projekata mentor za umjetnički projekt obavještava Vijeće organizacione jedinice da je kandidat izradio radnu verziju projekta doktorske disertacije i da se može pokrenuti procedura iz stava 1. ovog člana.

Prezentacija istraživanja

Član 44.

Kandidat je dužan dostaviti radnu verziju projekta doktorske disertacije sekretaru Vijeća studija.

Radna verzija projekta doktorske disertacije sadrži sva poglavlja finalne verzije prema strukturi koju je prethodno definisalo Vijeće, a u skladu sa Pravilnikom iz člana 42.

Mentor je dužan u periodu kraćem od mjesec dana zakazati prezentaciju radne verzije projekta doktorske disertacije.

Obavještenje o prezentaciji oglašava se na oglasnoj ploči organizacione jedinice i Univerziteta.

Član 45.

Postupku prezentacije rezultata rada prisustvuju članovi Komisije za ocjenu rada, sekretar Vijeća, zapisničar, kandidat kao i nastavnici iz oblasti iz koje se brani doktorat.

Nakon što mentor otvori postupak prezentacije, kandidat obrazlaže svoju radnu verziju projekta doktorske disertacije na način da dovodi u vezu očekivane i dobijene rezultate, a potom predstavlja zaključke.

Članovi Komisije imaju pravo prekidati kandidata i tražiti objašnjenja. Izlaganje kandidata, zapažanja i primjedbe članova Komisije trebaju biti u formi dijaloga.

Opravdane primjedbe članova Komisije kandidat je dužan ugraditi u korigovanu radnu verziju projekta doktorske disertacije u roku od 60 dana od dana kada je obavljena prezentacija.

Zapisnik o izvedenom postupku dostavlja se Vijeću studija.

Član 46.

Nakon provedenog postupka prezentacije rezultata rada i dostavljanja korigovane radne verzije doktorske disertacije, Komisija sačinjava izvještaj koji sadrži ocjenu prezentacije rezultata rada na doktorskoj disertaciji i u roku od 45 dana dostavlja ga Vijeću organizacione jedinice, zajedno sa korigovanom radnom verzijom doktorske disertacije.

Izvještaj Komisije iz prethodnog stava, kod postupka prezentacije rezultata rada iz oblasti umjetnosti sadrži i analizu umjetničkih projekata i rješenja koja su se koristila u njegovoj realizaciji, kao i kritički osvrt na obrađenu temu.

Član 47.

Po prijemu izvještaja komisije iz člana 46., stav 1. ovih pravila, organizaciona jedinica Univerziteta odnosno Univerzitet, objavljuje na svojoj oglasnoj ploči i web stranici i u medijima da se izvještaj Komisije i korigovana radna verzija projekta doktorske disertacije stavljaju na uvid javnosti.

Obavještenje sadrži:

- ime i prezime kandidata,
- ustanovu u kojoj je kandidat zaposlen,
- naziv doktorske disertacije,
- sastav komisija za pregled i
- ocjenu projekta disertacije, mjesto i vrijeme za pregled disertacije.

Projekt doktorske disertacije i izvještaj o ocjeni disertacije ostaju na uvid javnosti 30 dana. Eventualne primjedbe i sugestije javnosti razmatra Komisija za ocjenu radne verzije projekta rada doktorske disertacije i u roku od 15 dana dostavlja Vijeću studija.

Član 48.

Po isteku roka iz člana 47. stav 3. ovih pravila, Vijeće organizacione jedinice Univerziteta razmatra izvještaj Komisije za ocjenu radne verzije projekta doktorske disertacije i dostavljene primjedbe od strane javnosti i predlaže Senatu Univerziteta da se prijedlog doktorske disertacije prihvati, odbije ili vrati na dopunu, odnosno izmjenu.

U slučaju da Vijeće organizacione jedinice prihvati prijedlog doktorske disertacije, kandidat je dužan da u roku od 30 dana od prijema odluke Vijeća organizacione jedinice pripremi finalnu verziju disertacije i dostavi je u potrebnom broju primjeraka.

U slučaju da Vijeće organizacione jedinice vrati prijedlog doktorske disertacije na dopunu, odnosno izmjenu, a kandidat u roku od šest mjeseci od dana prijema obavještenja o takvoj odluci ne postupi po primjedbama i sugestijama, i ne dostavi dopunjen prijedlog doktorske disertacije, Vijeće studija obavještava o tome Vijeće organizacione jedinice koje donosi odluku da je kandidat odustao od studija.

U slučaju da Vijeće organizacione jedinice odbije prijedlog doktorske disertacije, kandidat gubi status studenta trećeg ciklusa studija, a prijavljena tema se registrira kao odbijena.

Odbijenu temu prijedloga doktorske disertacije kandidat ne može ponovo prijaviti.

Član 49.

Doktorska disertacija se dostavlja u deset primjeraka (najmanje pet u tvrdom uvezu i pet u elektronskom formatu), od kojih se tri primjerka (dva u tvrdom uvezu i jedan u elektronskom formatu) dostavljaju Nacionalnoj i univerzitetskoj biblioteci BiH, a jedan primjerak (u elektronskom formatu) biblioteci Univerziteta.

Ukoliko je doktorska disertacija iz oblasti umjetnosti sačinjena u formi notnog, tonskog, video ili digitalnog zapisa, ista se dostavlja u formi u kojoj je sačinjena, u broju primjeraka navedenim u prethodnom stavu.

Obrana doktorske disertacije/rada

Član 50.

Na prijedlog Vijeća organizacione jedinice o prihvatanju prijedloga doktorske disertacije, Senat Univerziteta donosi odluku o imenovanu Komisije za odbranu doktorske disertacije.

Organizaciona jedinica Univerziteta utvrđuje mjesto, dan i sat odbrane doktorske disertacije. Javna odbrana se organizuje najkasnije 30 dana od dana imenovanja Komisije.

Komisija iz stava 1. ovog člana ima najmanje tri člana. Članovi Komisije moraju biti iz naučne/umjetničke oblasti iz koje se brani doktorska disertacija.

Vijeće organizacione jedinice Univerziteta obavještava javnost preko svoje oglasne table, oglasne table Univerziteta i saopćenjem u medijima o javnoj odbrani doktorske disertacije.

Obavještenje o javnoj odbrani sadrži:

- ime i prezime kandidata,
- naziv doktorske disertacije,
- mjesto i vrijeme odbrane disertacije.

Član 51.

Javna odbrana doktorske disertacije pred Komisijom ima sljedeći tok:

Predsjednik Komisije iznosi podatke i informacije o doktorantu i daje kratki prikaz rada, nakon čega doktorant iznosi kraći rezime, rezultate i zaključke do kojih je došao, a zatim članovi komisije postavljaju pitanja.

Javnoj odbrani iz oblasti umjetnosti (izvođačka umjetnost) prethodi javno izvođenje umjetničkog djela.

Komisija za odbranu doktorske disertacije, nakon provedenog postupka, donosi odluku da li je doktorant odbranio ili nije odbranio doktorsku disertaciju.

Predsjednik Komisije saopćava odluku i javno proglašava odbranu.

O toku javne odbrane doktorske disertacije vodi se zapisnik koji potpisuju članovi Komisije i zapisničar.

Član 52.

Komisija za odbranu doktorske disertacije podnosi Vijeću organizacione jedinice-organizator/nositelj studija i Senatu Univerziteta izvještaj o toku i rezultatu odbrane doktorske disertacije.

Doktorska disertacija je javna i može se objaviti nakon odbrane.

V. DIPLOMA

Član 53.

Diplomu doktora nauka/umjetnosti stiče student koji je položio sve ispite utvrđene nastavnim programom trećeg ciklusa studija i odbranio doktorsku disertaciju na način propisan Statutom Univerziteta i ovim pravilima.

Uz diplomu se izdaje i dodatak diplomi radi detaljnijeg uvida u nivo, prirodu, sadržaj, sistem i pravila studiranja i postignute rezultate tokom studija.

VI. PROMOCIJA DOKTORA NAUKA

Član 54.

Diploma o stečenoj akademskoj tituli i naučnom/umjetničkom zvanju doktora nauka/umjetnosti uručuje se prilikom javnog svečanog proglašavanja kandidata za doktora nauka/umjetnosti.

Promociju doktora nauka/umjetnosti i uručivanja diplome obavlja rektor Univerziteta.

Promociji doktora nauka/umjetnosti prisustvuju dekani organizacionih jedinica Univerziteta, mentori kandidata i članovi komisija za odbranu doktorskih disertacija.

Član 55.

Dekan organizacione jedinice Univerziteta saopćava biografiju kandidata, njegovu stručnu, naučnu i društvenu aktivnost, stav Komisije za odbranu doktorske disertacije i datum odbrane.

Mentor, odnosno član Komisije za odbranu doktorske disertacije saopćava naziv i sadržaj disertacije, kao i naučne rezultate do kojih je kandidat došao u toku rada na disertaciji.

Član 56.

Promocija doktora nauka završava se konstatacijom rektora Univerziteta da su ispunjeni svi uvjeti za proglašenje kandidata za doktora određene oblasti nauka/umjetnosti i uručivanjem diplome.

Član 57.

Doktoranti koji su odbranili doktorsku disertaciju upisuju se u matičnu knjigu doktora nauka, koju vodi Univerzitet.

Član 58.

Do dodjeljivanja diplome doktora nauka izdaje se uvjerenje o završenom studiju trećeg ciklusa.

VI PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 59.

Ova pravila primjenjuju se na doktorske studije čije izvođenje počinje od akademske 2010/2011. godine.

Ako je organizaciona jedinica koja je nositelj studija, stekla uvjete da i prije roka organizuje doktorski studij po odredbama ovih pravila, primjenjivat će Pravila od dana sticanja tih uvjeta, a nakon stupanja na snagu ovih pravila.

Odluku iz stava 2. ovog člana Pravila donosi Senat Univerziteta.

Član 60.

Ova pravila stupaju na snagu osmog dana od dana objavljivanja na oglasnoj ploči i web stranici Univerziteta u Sarajevu.

Član 61.

Tumačenje ovih pravila daje Senat Univerziteta u Sarajevu.

O b r a z l o ž e n j e

Članom 56. stav 1. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo („Sl. novine Kantona Sarajevo“, br.43/08), definisano je da se detaljnija organizacija studija, trajanje studija, postupak ispitivanja i ocjenjivanja, uvjeti i postupak provođenja završnog rada, isprave o studijima i druga relevantna pitanja utvrđuju za svaki ciklus studija Pravilima studiranja koja donosi Senat, a odobrava Upravni odbor visokoškolske ustanove. S tim u vezi, Senat Univerziteta je, nakon obavljene javne rasprave na svim visokoškolskim ustanovama, na 6. sjednici održanoj 29. 04. 2009. godine donio Pravila studiranja za treći ciklus studija na Univerzitetu u Sarajevu, a Upravni odbor Univerziteta u Sarajevu treba ova pravila odobriti. Na osnovu navedenog, predlaže se donošenje odluke Upravnog odbora Univerziteta u Sarajevu o odobravanju Pravila za treći ciklus studija na Univerzitetu u Sarajevu.

Rektor Univerziteta u Sarajevu

Prof. dr. Faruk Čaklovića

Broj: 0101-38-1163/09
Datum, 29. 04. 2009. godine

Predsjednik Upravnog odbora Univerziteta u Sarajevu

Prof. dr. Sead Redžepagić

Broj: 02-38-1163/09
Datum, 11.05. 2009. godine